

DET KONGELIGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 OSLO
NORWAY

Deres ref

Vår ref

Dato

19/1974-3

26. juni 2020

Fastsettelse av endringer i forskrift om kvoteordningen for melk

Landbruks- og matdepartementet har i dag fastsatt endringer i forskrift om kvoteordningen for melk og i forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren (vedlagt). Endringen gjelder tiltak for å avhjelpe produsentene med lokalforedlingskvote, og gir disse en midlertidig leveringsrett til meieriselskap uten at leveransen blir ilagt overproduksjonsavgift.

Et utkast til endringsforskrift har vært forelagt partene i jordbruksoppgjøret, men endringene er fastsatt uten alminnelig høring, jf. forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav b og utredningsinstruksen pkt. 3-3.

Departementet ber Landbruksdirektoratet om å informere berørte foretak om endringene.

1. Bakgrunn

Produsenter med lokalforedlingskvote¹ vil kunne oppleve et inntektsfall og fallende omsetning av lokalforedlete melkeprodukter som følge av koronapandemien. I referatet fra ekstraordinære kvotedrøftinger den 2. april 2020 fremgår følgende:

Landbruks- og matdepartementet informerte om at det vil bli foretatt justeringer i forskrift om kvoteordningen for melk slik at lokalforedlingsforetak etter gitte forutsetninger skal kunne levere ku- og geitemelk til Tine uten å bli ilagt overproduksjonsavgift. Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag støttet et slikt tiltak. Departementet vil komme tilbake med detaljene for en slik ordning.

¹ Kvoteforskriften § 6

I etterkant av de ekstraordinære kvotedrøftingene fikk Landbruksdirektoratet i oppdrag å lage forslag til justering i forskrift om kvoteordningen for melk i tråd med premissene fra de ekstraordinære kvotedrøftingene.

Direktoratet vurderte i møte 23. april 2020, sammen med Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og TINE, ulike måter å sikre lokalforedlerne en leveringsrett i 2020. Følgende tre alternativer ble drøftet:

- "- alternativ 1 innebar frislipp for alle lokalforedlere (opp til kvotetaket på 909 000 liter),*
- alternativ 2 innebar å gi produsentene fritak med utgangspunkt i melkemengden som gikk til lokalforedling i 2019,*
- alternativ 3 innebar at en tar utgangspunkt i f.eks. 50 prosent av melken som ble produsert til lokalforedling i 2019."*

Det var enighet om at alternativ 3 var den beste løsningen.

2. Nærmere om den midlertidige ordningen

Departementet viser til at jordbruksavtalepartene er enige om at det bør iverksettes en risiko-avlastende ordning der foretak med lokalforedlingskvote gis mulighet for å levere deler av sin produksjon til meieriselskap hvis de opplever sviktende omsetning i 2020 som følge av koronaviruspandemien. Departementet har vært opptatt av at ordningen utformes slik at den hensyntar omsetningen av lokalforedledede produkter hos foretaket i 2020. Slik omsetning vil derfor komme til fratrukk i den midlertidige leveringsretten.

Departementet har fastsatt at lokalforedlingsprodusentene i 2020 skal kunne levere et kvantum tilsvarende den lokalforedlingsproduksjonen de hadde i 2019, til meieriselskap. Fra dette utgangspunktet skal det trekkes fra den melkemengden som foretaket selv benytter i omsatt lokalforedlet vare i løpet av 2020. Dette innebærer at en lokalforedlingsprodusent som f.eks. benyttet 100 000 liter i sine melkeprodukter i 2019, og som i 2020 lokalt foredler 60 000 liter, vil kunne levere 40 000 liter melk til meieriselskap uten ileggelse av overproduksjonsavgift. Bestemmelsen er innlemmet som en ny § 6a i forskrift 23. desember 2011 nr. 1502 om kvoteordningen for melk (kvoteforskriften).

Mottaksplikt

Det er naturlig at Tine med sin mottaksplikt er det meieriselskapet som må legge til rette for å ta i mot melk fra lokalforedlingsprodusentene. Dette er naturligvis ikke til hinder for at også Q-Meieriene kan være mottakende meieri forutsatt at det er inngått en avtale om en slik leveranse mellom lokalforedlingsprodusentene og Q-Meieriene. Produsenter som velger å benytte seg av den midlertidige leveringsretten må imidlertid, i tråd med innholdet i mottaksplikten, tilfredsstillende meieriselskapenes alminnelige leveringsbestemmelser (jf. "Regler for gårdsvei, melkerom og fjøs hos TINEs mjølkeprodusenter"). Dette innebærer blant annet at melk og melkerom må tilfredsstillende fastsatte hygieniske krav, og det må være lagt fysisk til

rette for at tankbilen kan komme frem til produsenten. Produsentene må også oppfylle kravene til daglig melkemengde på minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk.

Praktisering

Landbruksdirektoratet forvalter kvoteordningen for melk og vil måtte legge til rette for at den midlertidige ordningen praktiseres på en hensiktsmessig måte i samarbeid med meieriselskapene. Landbruksdirektoratet vil også orientere alle foretak som i dag har lokalforedlingskvote om den midlertidige leveringsretten.

Lokalprodusentene trenger ikke å søke for å få tilgang på den midlertidige leveringsretten. Dersom noen lokalprodusenter skulle ønske å benytte seg av ordningen, legges det opp til at det vil være tilstrekkelig å avtale henting av ubenyttet melk ved å henvende seg direkte til Tine.

For lokalprodusenter som benytter seg av den midlertidige leveringsretten, og som i tillegg har en ordinær disponibel kvote, innebærer ordningen at illeggelse av ev. overproduksjonsavgift vil måtte utsettes til mars 2021, dvs. etter at lokalforedlingsforetaket på vanlig måte har sendt inn sin oppgave over benyttet melkemengde i 2020. Landbruksdirektoratet vil da beregne ev. skyldig overproduksjonsavgift for 2020 ved å summere foretakets melkemengde levert til meieriselskap og foredlet lokalt, og deretter trekke fra foretakets disponible kvote og leveringsrett. Dette innebærer at meieriselskapene ikke skal ilegge overproduksjonsavgift for disse produsentene ved en ev. leveranse utover disponibel kvote i løpet av 2020. Landbruksdirektoratet vil i mars 2021 også forestå endelig beregning av pristilskudd for de aktuelle produsentene. For melk levert innenfor den midlertidige ordningen gis produsenten pristilskudd på lik linje som for melk levert innenfor disponibel kvote, jf. fastsatt endring i pristilskuddsforskriften § 5.

Dispensasjon

Det åpnes for å kunne dispensere fra § 6a i særlige tilfeller. Departementet legger til grunn at dispensasjonsadgangen her som ellers skal praktiseres strengt, men ser behovet for at det skal kunne åpnes for dispensasjon f.eks. i forbindelse med brukerskifter.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser

Forskriftsendringene er forelagt Landbruksdirektoratet og Tine for uttalelse. Basert på tilbakekemeldingene antas ordningen å ha små økonomiske konsekvenser. Ettersom et betydelig flertall av lokalprodusentene allerede leverer til Tine allerede i dag, forventes ordningen heller ikke å medføre vesentlige administrative konsekvenser. Endringen vil også kunne gjennomføres uten at Landbruksdirektoratet må endre fagsystemer eller for øvrig legge om sine rutiner i særlig grad.

Med hilsen

Nils Øyvind Bergset (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Hans Edvin Flugund
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges Bondelag
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Q-meieriene AS
TINE SA